

[Kirkegaard.]

således; men jeg vil gerne bede disse mennesker om at overveje stillingen endnu en gang. Vi kender alle fra de cirkler, som vi bevæger os i i hverdagen, eksempler på, at en virksomhed kan gå dårligt i en årrække, men pludselig, når der kommer friske kræfter til, ændrer billedet sig. Inden for mit eget erhverv, landbruget, har de allerfleste landmænd erfaring for, at f. eks. en gård kan komme i den grad i miskredit, at næsten ingen tør købe den. Der kan blive sagt om den, at den er så ringe, at den ikke kan forsørge en familie; men når den rette mand kommer til, går det strygende. Jeg skal selvfølgelig nok vogte mig for at drage en parallel mellem ganske almindelige erhvervsvirksomheder og SAS — det lader sig ikke gøre — men visse erfaringer fra andre områder kan måske nok begrunde, at vi ikke tager en for hurtig, en måske uovervejede, beslutning angående SASs fremtid.

Det er naturligvis bittert, som sket er, at måtte konstatere, at en meget betydelig kapital må anses for at være tabt. Det maner til både forsigtighed og agtpågivenhed i fremtiden, men det radikale venstre er af den opfattelse, at vi skal forsøge med det fremsatte lovforslag som grundlag at finde frem til vilkår, hvorpå SAS kan fortsætte.

Et gammelt ord — det er vistnok af kinesisk oprindelse — giver udtryk for den erfaring, at „det er nødvendigt at sejle“. Jeg tør måske ikke i dag sige, at det i vor tid og i fremtiden er lige så nødvendigt at flyve; men hvad vi nu mener eller ikke mener, så ved vi i hvert fald, at udviklingen på flyvningens område ikke lader sig standse.

Det er utvivlsomt rigtigt, at SAS savner et stort hjemmemarked — om jeg må bruge det udtryk — og jeg er i og for sig ikke uenig med det ærede medlem hr. Gottschalk-Hansen, der nævnte dette. Jeg kan også tiltræde, at SAS måske skulle ofre hjemmemarkedet nok så megen interesse i fremtiden, som det gør i dag. Men SAS har ikke det store hjemmemarked og kan ikke tilvejebringe det. Jeg ser heller ikke bort fra, at de store kapitalstærke industrilande ved åbenbare eller skjulte subsidier kan give SAS yderst vanskelige konkurrenceforhold

— det er jeg klar over — men jeg har haft og har fremdeles det indtryk, at SAS er et anset selskab, og hvis SAS i fremtiden fører en forsigtig politik, så store tab kan undgås, anser jeg det for sandsynligt, at en fortsættelse af SASs virksomhed vil være et aktiv også for Danmark, selv om disse store midler skal stilles til rådighed netop nu.

Vi er alle sammen klar over, at der skal stor kapital til, når man vil deltage i konkurrencen på de store internationale luftruter. Personlig forekommer det mig, at kapløbet om stadig hurtigere og hurtigere maskiner er delvis uden mening. Når vi, som tilfældet er i dag, kan flyve f. eks. fra Kastrup til New York på ca. 7 timer, forekommer det mig at være ganske godt, og jeg er så gammeldags, at jeg faktisk mener, at det — sagt på vestjysk — er noget pjat at sætte milliardbeløb ind på at nedsætte denne flyvetid til det halve. Det er ikke begrundet i noget nødvendigt, for så travlt har endnu ingen mennesker, selv de mest fortravlede; men jeg er klar over, at det er de vilkår, som er givet, og derfor kræves altså, som jeg har nævnt, de store investeringer og en betydelig driftskapital.

Jeg skal ikke gentage de kritiske bemærkninger, som allerede er fremført om SASs eksperiment i Mexiko. Jeg tror i og for sig ikke, at disse kritiske bemærkninger er overdrevne. Det er muligt, at der også har været uheld med i spillet — det vil jeg gerne tro — og det er klart, at også dygtige folk kan have uheld.

Jeg vil imidlertid gerne omtale det andet område, det, der angår SASs bygning i København. For at offentligheden kan forstå både min og mit partis stilling til lovforslaget, vil jeg sige, at jeg har en kritisk bemærkning angående dette byggeforetagende. Det er mig i og for sig ganske uforståeligt, at SASs ledelse turde udsætte sig for de store fejlurderinger, da SAS-hotellet blev opført. Når folk ved, at dette hus, som var projekteret til ca. 32 mill. kr. med inventar, kom til at koste ca. 58 mill. kr., så siger de: hvis SASs ledelse kalkulerer sådan også på andre områder, så skal det gå galt. Det burde SASs ledelse efter min opfattelse i egen interesse have forstået, og det er det, der er baggrunden for min bemærkning her: der må i den